
YÖN339

Taşımacılık Yönetimine Giriş

Ders - III

Yrd. Doç. Dr. A. Özgür KARAGÜLLE
Arş. Grv. Gültekin ALTUNTAŞ

Giriş

- Taşıma, taşınacak eşyanın bir başlangıç noktası ile bitiş noktası arasındaki fiziksel hareketi ile ilgilidir.
- Taşıma sistemi, coğrafik olarak farklı yerlerde bulunan ayrı birey ve/veya işletmeleri birbirlerine bağlar.
- Taşıma, tedarik zincirinde sözü edilen zaman ve yer faydasının elde edilmesini kolaylaştırır.
- Taşıma, işletmelerin finansal performansları açısından oldukça önemlidir.

Tedarik Zincirinde Taşımanın Rolü

- Taşıma, tedarik zinciri içerisinde yer alan işletmelerin fiziksel noktaları arasında taşınacak eşyanın akmasını sağlayan kritik bağlantıyı sağlar.
- Taşıma hizmetinin uygunluğu, tedarik zincirinde yer alan işletmelerin taleplerinin karşılanabilmesi için kritik öneme sahiptir.
- Taşıma hizmetinin etkinliği/verimliliği, tedarik zincirinin rekabetçiliğini direkt olarak etkiler.

Tedarik Zinciri Açısından Taşımanın Önündeki Engeller

- Tedarik zincirinin karmaşıklığı,
- Tedarik zincirinde yer alan partnerlerin birbirleriyle çelişen amaçları,
- Değişken müşteri istek ve gereksinimleri,
- Sınırlı bilgi paylaşımı,
- Taşımanın diğer tedarik zinciri eylemleri ile senkronizasyonu

Tedarik Zinciri Açısından Taşımanın Önündeki Engeller

- Taşıma kapasitesinin sınırlılığı,
- Yükselen taşıma maliyetleri,
- Taşımacılık sektörünün, işletmelerin maliyet ve hizmet yeteneklerini doğrudan etkileyen yasal yaptırımlara maruz kalması,
- Taşımacılığın, insanların yaşam kalitesini, güvenliğini ve ticaretin büyümesini etkileme potansiyelinin yüksek olduğu alanlarda yapılan düzenlemelerin (regülasyonların) sayısının sürekli olarak artması

Taşıma Modları

- Birincil taşımacılık modları
 - Karayolu
 - Demiryolu
 - Denizyolu
 - Havayolu
 - Boru hattı

Taşıma Modları

Türkiye'de Taşıma Modlarına Göre İhracat (Milyon USD)

	Deniz Yolu	Demir Yolu	Karayolu	Hava Yolu	Diğer
Değer	47,146	907	42,392	9,764	1,934
(%)	46	1	42	10	2

TÜİK, 2009

Türkiye'de Taşıma Modlarına Göre İthalat (Milyon USD)

	Deniz Yolu	Demir Yolu	Karayolu	Hava Yolu	Diğer
Değer	83,205	1,723	33,515	11,563	10,923
(%)	59	1	24	8	8

TÜİK, 2009

Türkiye'de Taşıma Modlarına Göre Dış Ticaret

	Denizyolu	Demiryolu	Karayolu	Havayolu	Diğer
Ağırlık (%)	54	1	31	9	5

Taşıma Modları

Karayolu Taşımacılığı

- Oldukça düzenlenmiş bir pazar,
 - 2002 yılında çıkan yeni yasa ile,
 - Profesyonel yetkinlikler,
 - (Eğitim ve sınav)
 - Finansal yetkinlikler,
 - (Özsermaye)
 - Kurumsal / kişisel itibar ve
 - 39 farklı lisans tipi söz konusu oldu.
 - Türkiye,
 - TIR sistemine,
 - CMR Konvansiyonuna,
 - ADR'ye üyedir.

Taşıma Modları

Karayolu Taşımacılığı

○ TIR

- Uluslar arası karayolu taşımacılığını kolaylaştırmak amacıyla taşıma yapacak araç ve konteynirlara ilişkin prosedürleri belirleyen anlaşmadır.

○ CMR Konvansiyonu

- Uluslararası karayolu taşımacılığında koşulları standardize ederek taşıyıcının sorumluluklarını belirleyen bir sözleşmedir.

○ ADR

- Yanıcı ve patlayıcı (tehlikeli maddeler kapsamına giren mallar) maddelerin taşınması ile ilgili kuralları içeren bir standarttır.

Taşıma Modları

Karayolu Taşımacılığı

- Ülkemiz, Avrupa'daki en büyük karayolu taşıma filosuna sahiptir. 2008 yılının Kasım ayı istatistiklerine göre,
 - 44,039 çekici,
 - 15,613 kamyon,
 - 3,025 tam römork,
 - 52,583 yarı-römork sahibiyiz.
- 2008 yılı itibariyle, yük taşımacılığı gelirlerimiz 4,5 milyar ABD Dolarına ulaşmış durumdadır.
- Sözü edilen taşımacılığın %51'i Avrupa ülkelerindedir.

Taşıma Modları

Karayolu Taşımacılığı

- Karayolu taşımacılığın ekonomik yapısı, araç sayısının büyüklüğüne katkıda bulunmaktadır.
- Karayolu taşımacılığı, kiralık araçlarla ve/veya özmal filolar aracılığıyla gerçekleştirilmektedir:
 - Tam kamyon yükü taşıma (Truckload)
 - Eksik kamyon yükü taşıma (Less-than-truckload)
 - Küçük paket taşıyıcıları
- Düşük sabit yatırım, yüksek düzeyli değişken

Taşıma Modları

Karayolu Taşımacılığı

○ **Ana Rotalar**

- **Batı:**

- Karayolu ile Balkanlar üzerinden,
- RO/RO aracılığıyla İtalya üzerinden,

- **Rusya ve Orta Asya:**

- Karayolu ile İran üzerinden,
- Karayolu ile Gürcistan üzerinden,
- RO/RO aracılığıyla, Karadeniz'deki pek çok limandan Rus limanlarına,

- **Ortadoğu, Yakındoğu ve Körfez Ülkeleri:**

- İran, Irak, Suriye ve Ürdün üzerinden

Taşıma Modları

Karayolu Taşımacılığı

Taşıma Modları

Demiryolu Taşımacılığı

- Türkiye'de toplam ray uzunluğu 10.984 km.dir.
- Bu uzunluğun %21'i (2.305 km.si) elektrik hattı içerir.
- Son yasal düzenlemeler ile özel işletmeler kendi yük vagonları ile taşıma yapabilirler.
- Aylık blok tren hareket sayısı 3.750 civarındadır.
- 7 Blok tren ile Avrupa'ya taşıma yapılır.
- Genellikle otomotiv taşımacılığı raylı sistem ile yapılır.

Taşıma Modları

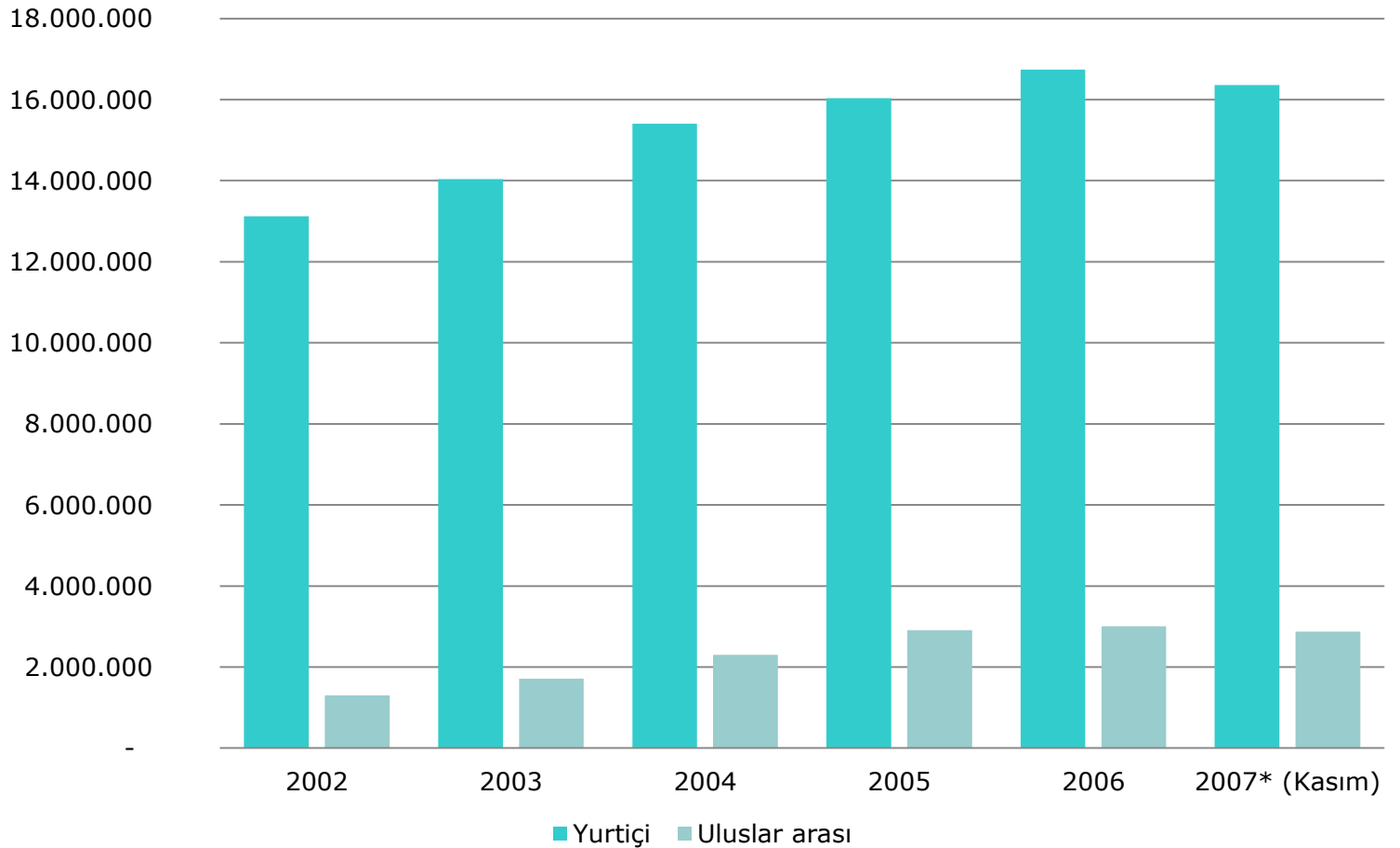
Demiryolu Taşımacılığı

- Raylı sistem aracılığıyla yapılan taşımaların büyüklüğü 1 milyar ABD Doları civarındadır.
- Tedarik zincirindeki yer alan işletmelerin tümünün direkt erişimi olmaması nedeniyle faaliyet zayıftır.
- Avrupa Birliği, raylı sistem taşımaları desteklemektedir.
- Raylı sistemler “doğal tekel (monopoli)” piyasaları oluştururlar.
- Yüksek sabit maliyet, değişkenliği az.

Taşıma Modları

Demiryolu Taşımacılığı

TCDD Taşımaları (Ton)

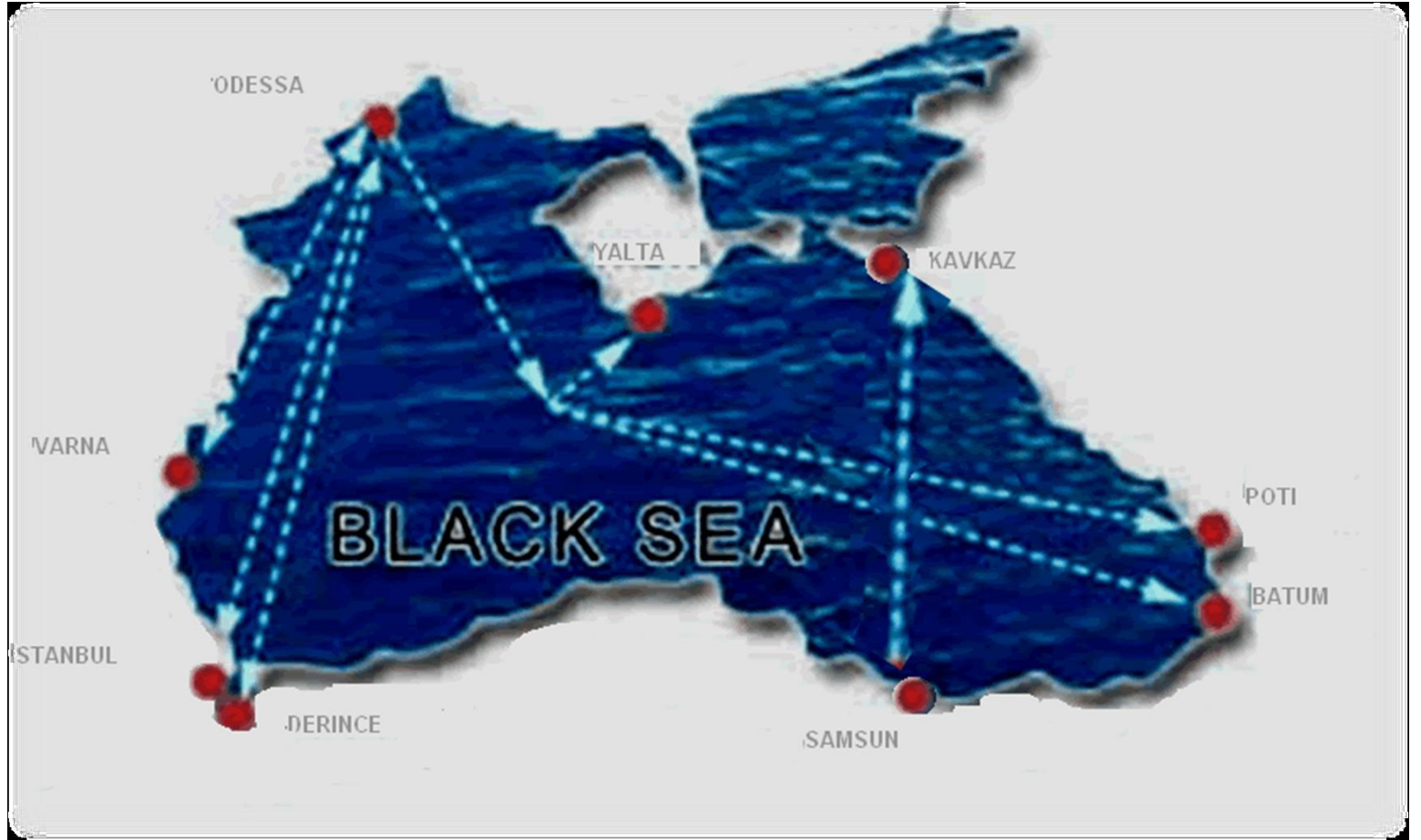
Taşıma Modları

Demiryolu Taşımacılığı

Taşıma Modları

Demiryolu Taşımacılığı

Ülkemizdeki Tren – Feribot Hatları

Taşıma Modları

Demiryolu Taşımacılığı

- Ülkemizde raylı sistemlerin geliştirilebilmesi için iki büyük proje yürütülmektedir:

- **MARMARAY Hattı**

- İstanbul'un Asya ve Avrupa yakalarını, Avrupa ile Ortadoğu ve Bağımsız Devletler Topluluğunu birleştirecek hat...
- 1387 metre uzunluğunda olacak ve 2013 yılında hizmete alınması bekleniyor...

- **BAKÜ / TİFLİS / KARS Hattı**

- Anadolu'nun Kafkaslarla birleştirilmesi
- İpek Yolu (?!)

Taşıma Modları

Denizyolu Taşımacılığı

- Uluslar arası ticaretin en büyük yardımcısı:
 - Uluslar arası yük hareketlerinin %81'inin sorumlusu,
- Yüksek düzeyli değişken, düşük sabit maliyet
- Hizmet türüne taşımacılık türleri:
 - Layner taşıma
 - Tramp taşıma
- Seçenekler:
 - Konteynır gemileri
 - Genel yük gemileri
 - Tankerler
 - Dökme yük gemileri
 - Roll-on, roll-off (RO-RO) gemileri

Taşıma Modları

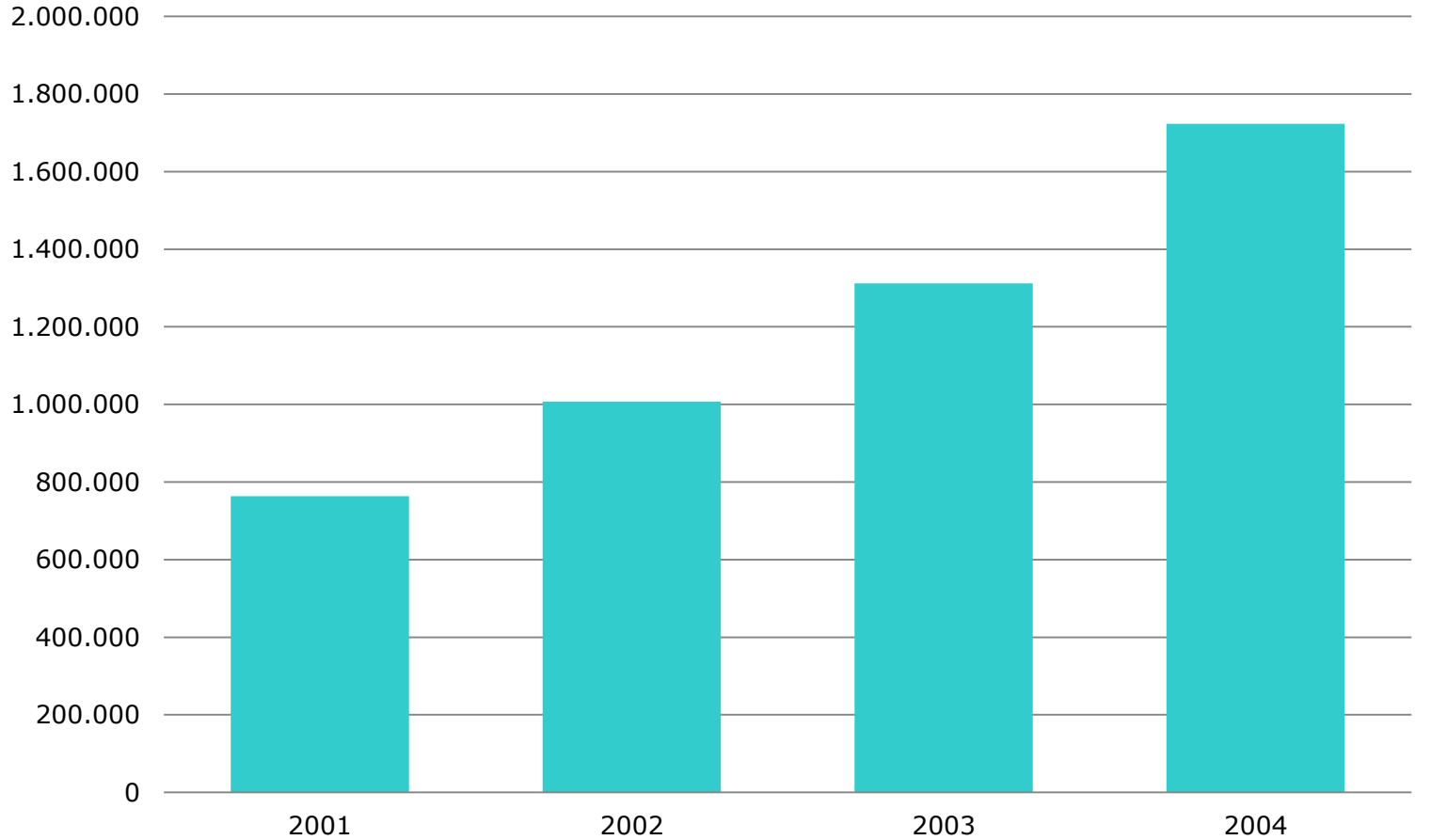
Denizyolu Taşımacılığı

Taşıma Modları

Denizyolu Taşımacılığı

Türk Limanlarında Elleçlenen Miktar (TEU)

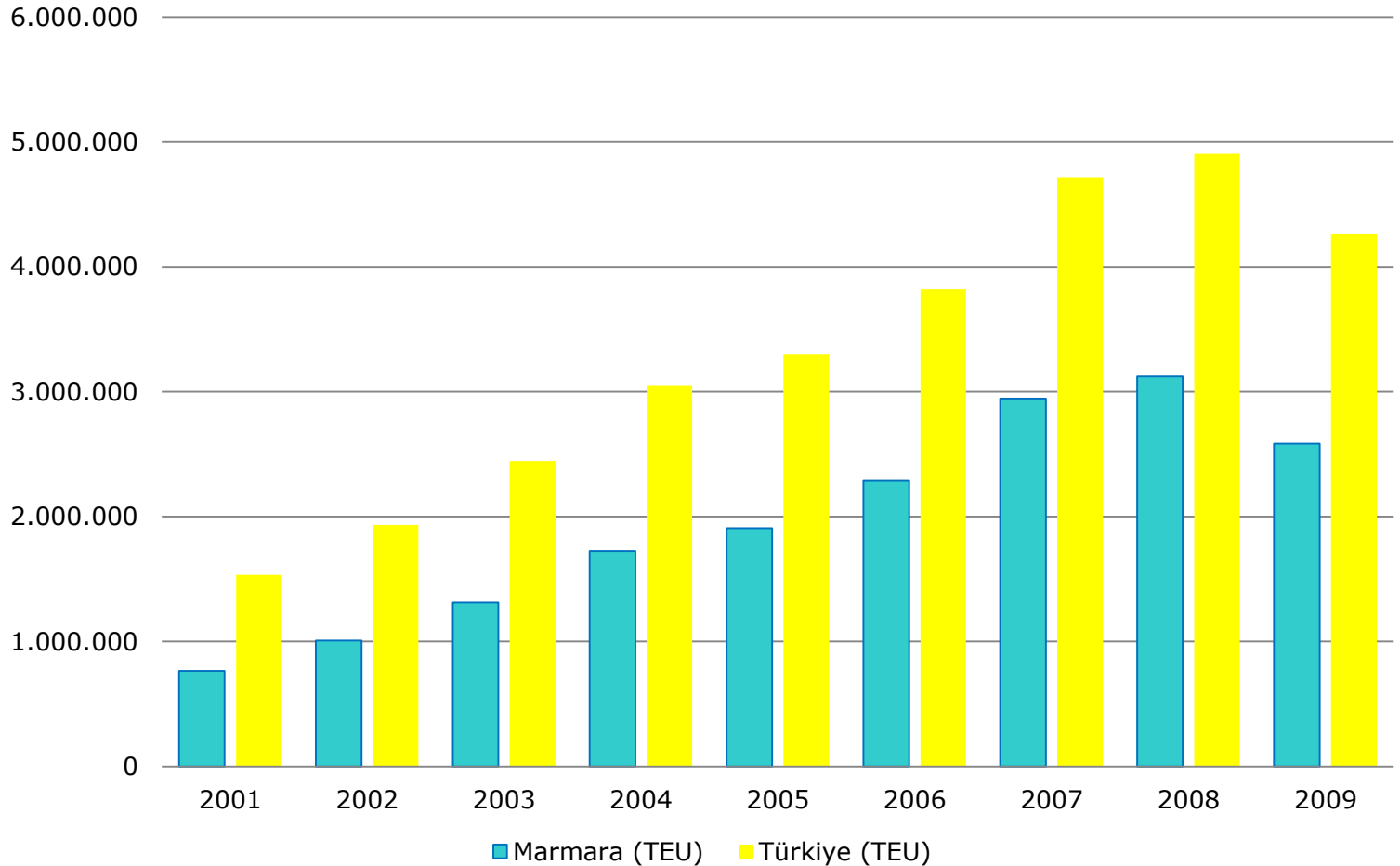

Elleçlemenin %61'i Marmara Bölgesinden yapılmaktadır.

Taşıma Modları

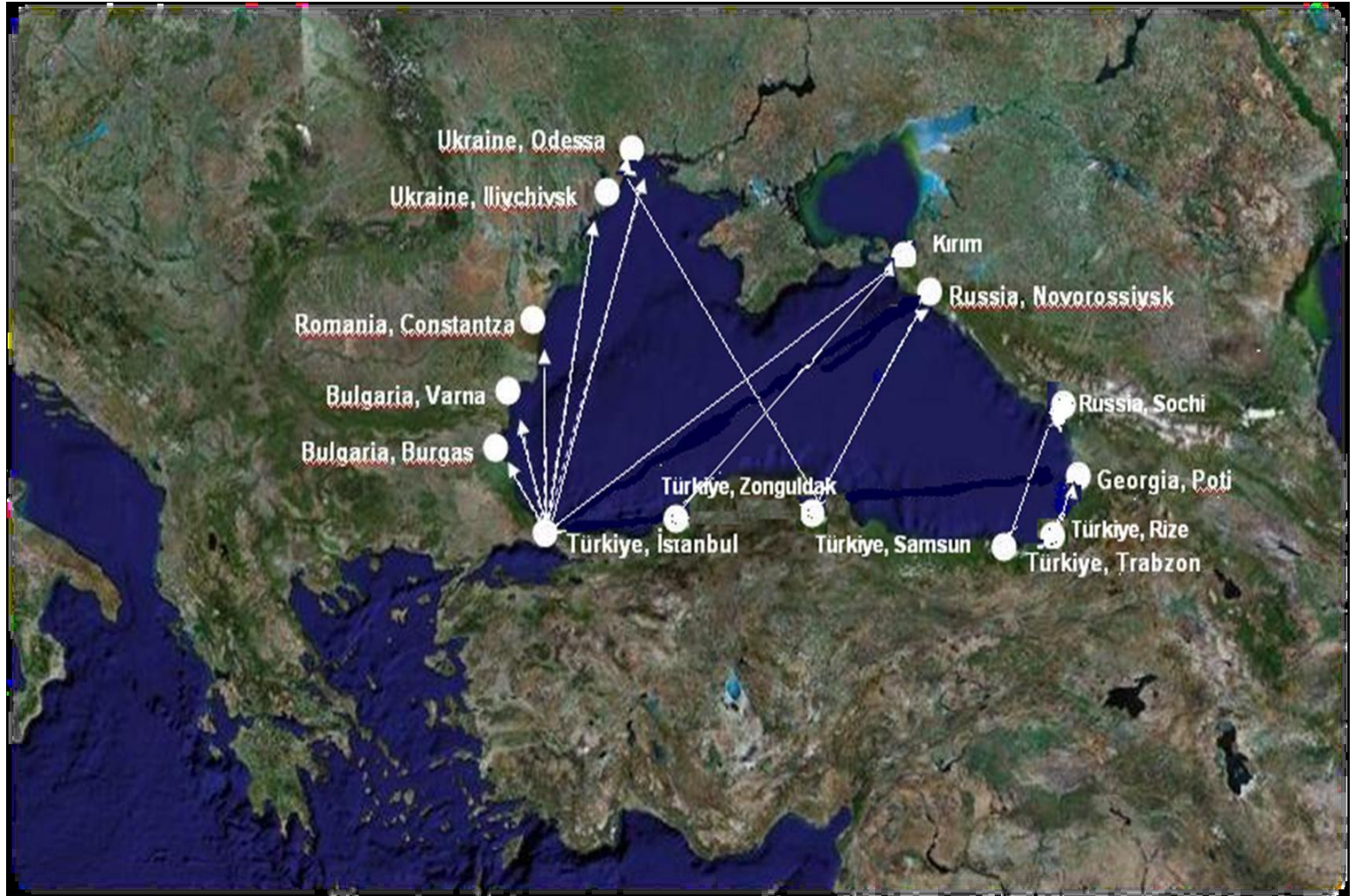
Denizyolu Taşımacılığı

Marmara Limanlarında Elleçlenen Miktar

Taşıma Modları

Deniz Taşımacılığı

Taşıma Modları

Havayolu Taşımacılığı

- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce akredite edilmiş;
 - 10 adet Tarifeli ve Tarifersiz Seferlerle Yolcu, Yük Taşımacılığı Yapan,
 - 3 adet Tarifeli ve Tarifersiz Seferlerle Kargo Taşımacılığı Yapan,
 - 4 adet Tarifersiz Seferlerle Yolcu ve Yük Taşımacılığı Yapan Havayolu İşletmesi olmak üzere,
 - 17 adet havayolu işletmesi 301 uçakla faaliyet göstermektedir.
- 78,7 milyon yolcu, 1,6 milyon ton kargo
- Bayrak taşıyıcımız: THY (130 yolcu, 4 kargo uçağı)
 - MNG → 16 kargo uçağı
 - ACT → 7 kargo uçağı
 - ULS → 7 kargo uçağı
- Yüksek düzeyli değişken ve düşük sabit yatırım maliyeti

Taşıma Modları

Havayolu Taşımacılığı

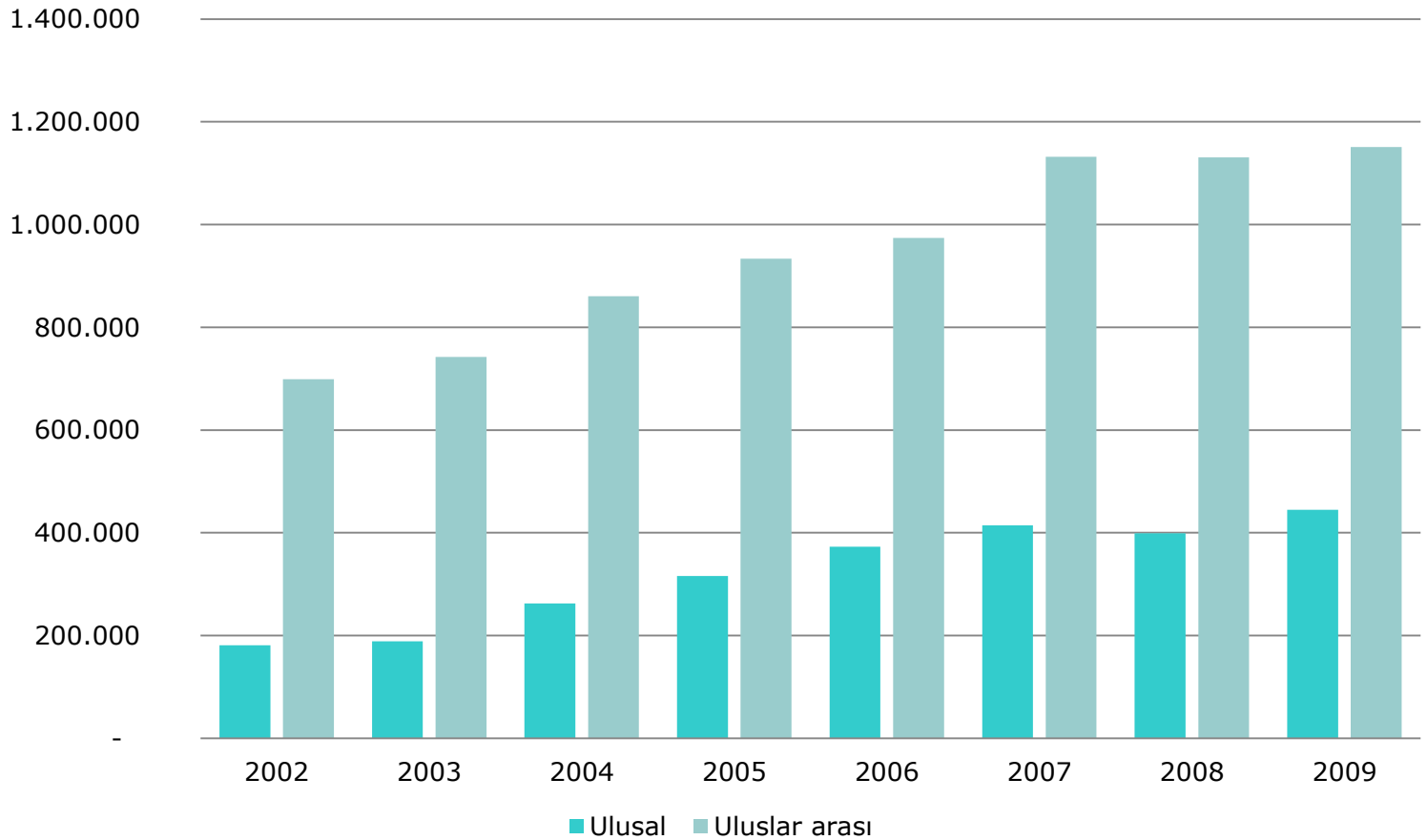

19 Ulusal, 24 Uluslar arası Havaalanımız / Havalimanımız vardır.

Taşıma Modları

Havayolu Taşımacılığı

Hava Yük Trafiği (Ton)

Taşıma Modları

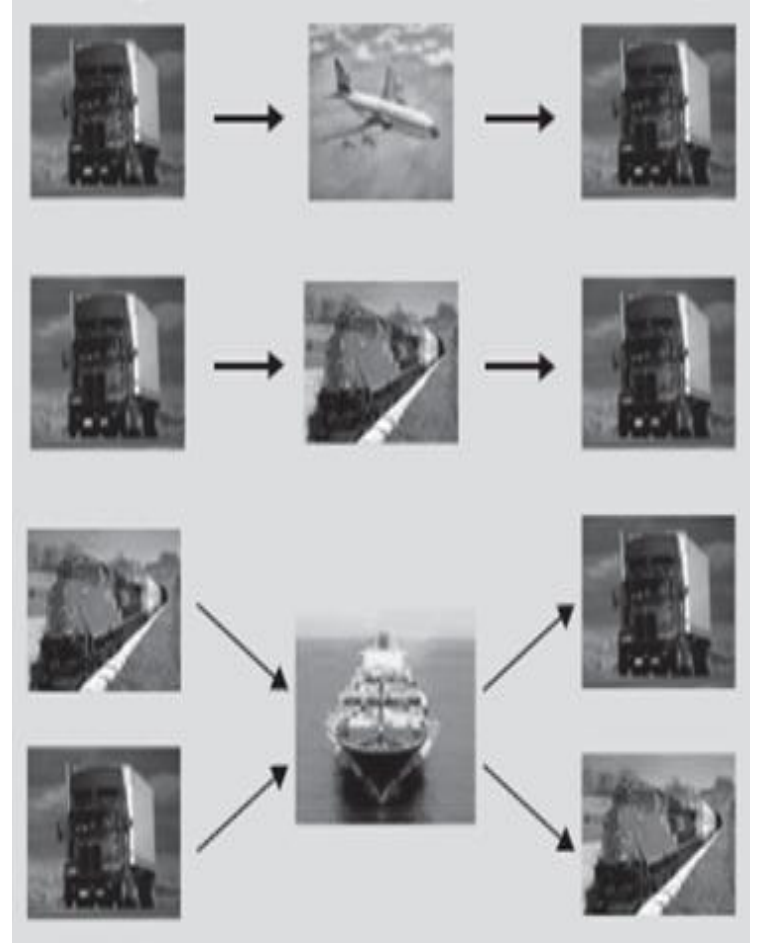
Boru Hattı Taşımacılığı

- Ekipmanın sabitlenmesi ve ürünün sabitlenen ekipman üzerinde yüksek hacimlerde hareket etmesi nedeniyle eşsiz bir taşımacılık türüdür.
- Dünya üzerinde var olan yaklaşık 175 boru hattı operatörü, ağırlıklı olarak ham petrol ve petrol ürünleri taşımaktadır.
 - Petrol,
 - Doğalgaz,
 - Su,
 - Bira?!

Taşıma Modları

İntermodal Taşımacılık

- İki veya daha fazla taşıma modu
- Daha geniş erişebilirlik
- Düşük toplam maliyet
- Uluslar arası ticareti kolaylaştırma,
- Çoklu taşıma modlarına uygun standart konteynır geliştirilmesi.

Taşımacılık Türkiye

- TRACECA – Yeni İpek Yolu
 - Avrupa Kafkasya Asya Taşıma Koridoru
 - Türkiye’de üyedir.
- ECO – Ekonomik İşbirliği Örgütü
 - Transit Taşıma Çerçeve Anlaşması
- Bu anlaşmalar, Orta Asya Cumhuriyetleri de dâhil olmak üzere, taraflar arasındaki transit taşımacılığın kolaylaştırılması ve uyumlaştırılması amacı güden standart ve regülasyonları içerir.

Taşımacılık

Türkiye - TRACECA

Taşımacılık

Türkiye - ECOLPAF

